

De l'Horta Farrerons a Can Ferrerons

Un veí de can Ferrerons ens ha sol·licitat (09.01.2025) quins criteris utilitza l'Ajuntament pel que fa a l'ús dels noms Farrerons/Ferrerons reflectits en la retolació pública.

PREGUNTA:

“En els darrers dies, s’ha col·locat un nou rètol a l’Espai Ferrerons, situat adjunt al Museu Romà. Tenint en compte que aquest espai està ubicat a l’antiga Horta Farrerons i en el barri que porta el mateix nom, he detectat que el nom apareix escrit de manera diferent en diverses fonts oficials.”

RESPOSTA:

Efectivament, hi ha un tractament diferent entre el cognom de la família Farrerons (que donà nom a l'horta Farrerons) i el topònim can Ferrerons. L'ús d'una versió o de l'altra s'hauria d'ajustar a allò que explicarem a continuació. Però bé és cert que sempre hi ha un temps de transició que genera (o pot generar) confusió i ambivalències en la retolació, els mitjans de comunicació... Bé, mirarem d'explicar-ho aquí per contribuir a un aclariment del tema.

La família Farrerons de Premià de Mar escriu el seu cognom amb a. El cognom Farrerons és una derivació del nom comú *ferrer*, que identifica qui exerceix l'ofici de treballar el ferro; de la mateixa manera que és *fuster* qui treballa la fusta. Els noms comuns tenen una ortografia regulada des de Pompeu Fabra. Però els cognoms, no; tot i que des de 1998 ([art. 19 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística](#)) els ciutadans i ciutadanes de Catalunya tenen dret a l'ús de la forma normativament correcta en català de llurs noms i cognoms.

Històricament, per l'analfabetisme de la població i per la manca de coneixement de la llengua pròpia, els catalans —especialment, els parlants del català oriental— hem escrit en la nostra llengua com bonament hem pogut i com bonament hem sabut. Per això trobem

cognoms com Farré/Ferré/Ferrer, Fusté/Fuster, Carné/Carner, Solé/Soler, Olivé/Oliver etcètera, confontent vocals neutres o elidint consonants que no sonen. Sovint són noms d'oficis, com també d'altres orígens etimològics que no sempre hem escrit igual. Fins i tot dins d'una pròpia família hi ha qui escriu el cognom amb grafia diferent.

Quan l'horta Farrerons va ser urbanitzada i s'hi va descobrir el jaciment romà, ningú no es plantejava una modificació del nom. Però quan va caldre posar rigor científic a l'estudi de l'edifici octagonal excavat i utilitzar aquesta denominació com a topònim es va fer necessària una reflexió científica no només en l'àmbit arqueològic, sinó també en el lingüístic. I la [Comissió del Nomenclàtor de Premià de Mar](#) (òrgan consultiu del govern municipal) va optar per aplicar els criteris científics de l'Institut d'Estudis Catalans, que és la màxima autoritat científica dels territoris de parla catalana ([Llei 8/1991, de 3 de maig, sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans](#)).

Existeix una guia de l'IEC amb el títol de [Criteris de denominació i de fixació en toponíma](#) (Generalitat de Catalunya, 2006), que va ser ratificada per l'Associació Catalana de Municipis i la Federació de Municipis de Catalunya. L'Ajuntament de Premià de Mar està adherit a aquestes dues entitats municipalistes i, encara més, disposa d'un [Reglament per a l'ús de la llengua catalana](#) que és coherent amb allò que dictamina l'IEC. Aquests criteris parlen de les *masies* (pàgs. 19/20) i diuen ben clar quin és el procediment a seguir en casos com el que ens ocupa.

En conclusió, quan el nom Farrerons (del cognom i de l'horta) va esdevenir un topònim (un nom de lloc) que superava l'àmbit estrictament personal i particular de la família Farrerons, la Comissió del Nomenclàtor va considerar necessària la normalització lingüística del nom Farrerons i escriure'l amb e. Això no afecta de cap manera el cognom dels familiars (a no ser que el vulguessin modificar legalment), ni afecta tampoc el nom de l'antiga —i avui inexistent— horta Farrerons. Allò que avui roman, doncs, és un territori geogràfic urbà de Premià de Mar que ocupa l'àmbit de l'antiga horta i que avui és un veïnat, un jaciment arqueològic, una plaça pública i un espai cívic que reben el nom de **Ferrerons**, amb la correcció ortogràfica pertinent que respon a un diminutiu masculí plural de l'ofici de *ferrer*.

Entenem que aquesta pràctica encara és poc habitual a casa nostra i que cal una mica de pedagogia. En aquest sentit, agraïm l'interès del veí que ens ha fet aquesta demanda i que ens hagi brindat l'oportunitat d'explicar-nos a fi de divulgar aquests criteris lingüístics entre la població de Premià de Mar.

Al marge de tot això exposat aquí, cal advertir que és possible que a Premià de Mar hi hagi altres casos similars que ara mateix no tenim presents. Si es dona el cas, els estudiarem.

Toni Civit Rey
Secretari de la Comissió del Nomenclàtor
Ajuntament de Premià de Mar